

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

HEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyitár
sora 25 kr. Bélyegű minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetésre felhívás

„BÁCSKA”

VI. ÉVFOLYAMÁRA.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

NÉPTANÍTÓK SZÁMÁRA:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek BITTERMANN NÁNDOR könyv-
és könyvnyomtatásos vállalatának küldendők.

Bizottságaink.

II.

Egy másik oka a bizottságok elé utalt kérdések áldatlan célra jutásának az is, hogy mi nálunk a közügyek iránti érdeklődés általában csekély.

Sokan, akik dolguk miatt nagyon megtehetnék, állásuk miatt pedig éppen hivatalosak arra, hogy ne csak éppen és kizárólag hivatalos aktáikat lássák

el, hanem a nem szorosan rájuk váró ügyeken is lendítsenek: mintegy tüntetőleg nem tesznek semmit, sőt ha egyszer-másszor valamire fölkerik őket, egyenesen elutasítják a feléjük forduló közbizalmat; avagy álszerűséget színlelve kivonulnak a küzdelem porondjáról s a tétlenül szemlélkedő, olcsó dicsőségű kritikus szerepére szorítkoznak. Ezek különösen a közbizalom után élő intelligens elemek, névszerint a választott hivatalnokok és ügyvédek.

Hány intelligens ember van Zomborban, aki semmiféle olyan dolgot nem vállal el, mellyel anyagi jövedelem, fizetés nincs összekötve?

Ezen öntehertemességéből azután természetesen előáll a közteher szellemi vi-elésének egyoldalúsága, és ez a bizottságokhoz utalt ügyeknek talán a leghalálosabb mérge, megölő betűje.

Van viszont ember, aki az alchimiától kezdve az ipartügyig, a kolduskérdéstől a bankalapításig mindenre vállalkozik s anélkül, hogy erőivel számolna, vaktában belekap mindenbe, ami keze ügyébe kerül. Elszegődik ötven felé bizottsági tagnak, kanál minden lében, pártol mindent, elenez mindent, ovatosságot ajánl mindenben, buzdít és fölloval mindenkit.

Ezek a túlbuzgók s már az előzményekből következik, hogy nálunk ezek vannak a legkevesebben. Néha háromfelé is van egy időben tárgyalásuk, ülésük, értekezletük.

Ezeket a saját fontosságuk súlya nyomja agyon és teszi munkára képtelenné, úgy hogy éppen mert sokat markolnak, semmitse foghatnak. Ez a semmire sem vállalkozással éppen ellenkező végtel s szintén az eredmények silány voltában vagy kuszált sikertelenségében boszulja meg magát.

Végül azon kevesekről de szintén hibáskorról szólunk, akikben a jóakaratot s törekvést maga a publikum öli meg, az általuk nem keresett, de erőszakkal rájuk tukmált megtiszteltetések által.

Ezeknek szánandó a helyzetük. Minden szabad idejüket a szépen megosztottan könnyen elvégzendett közügyek intézésével töltik el. Ha nincsen ülésük, akkor előkészülnek valamelyikre. Olvasnak, tanulnak, osztják a más baját, tesz-

nek-vesznek, futkosnak — s az eredmény? Mint a diák jól mondja: vajúdnak a hegyek s szülnek egeret. Mikor aztán belátják, hogy: non omnia possumus omnes, hát akkor végre megkérdezik maguktól egy egy bizottságostól elkeresül pillanatban, hogy: Atlasz vagyok-e én, aki az éggömböt vagyok kötele vállaimon tartani? Avagy mért kell nekem folyton a más viszketegjét vakarni, ha x. y. meg z. akinek jobban dukálna, oda se hederitene a más vagy mindnyájunk dolgára?

És mi lesz az igaz buzgalommal, sok jó akaratú, elegendő készséggel megkezdett közügyszolgálatból? Pessimismus, amely mindent feketének lát; élettelen, kétségbeesett visszavonulás; legrosszabb esetben elhidegülés, kicsinyhitőség, mindenbe való belenyugvás.

(Vége köv.)

A „Gazd. Egylet” közleményei.

A vetések állása.

Kula, jun. 23. Utolsó tudósításom óta majdnem naponta esett, sőt egyszer nagy viharral és jéggel járó záporos is volt, melynek következtében, kivált a kővér földeken a buza fekszik; de miután a szem már meglehetősen szép kifejtett, inkább a minőségre, mint a mennyiségre nézve kártékony befolyással lesz. A rozsda eddiggel nem terjedt a leveleken túl. Arpa pompásan áll és kedvező időjárás mellett egynéhány nap múlva máris kezdik kaszálni. Zab, tengeri, kapás-növények, valamint a vetett muhar és búkkönyvszéná nagyon szépen áll, a kaszált rétszéná minősége azonban a sok esőzés következtében kárt szenvedett. Gabonaráktáraink már gyérültek: jegyzünk: buza 950 ft, zab 6 ft, tengeri 6 ft, mind 100 kiló számra. A gyapjunirás nálunk már egészen be van végezve és vették 100—108 frtig métermázsáját.

Hirek.

Fonyó Pál, bajai hitelemző, a kalocsai praeparandiahoz rendes tanárrá nevezetett ki.

A bács-tiszavideki r. k. tanítói egyet Topolyán folyó 18-án tartott nagygyűléséből az országos tanítói képviselői gyűlésre Fridrik Tamás adai tanítót és Szulik József prépost öngyűlést választotta meg. Miután prépost az indokolt okoknál fogva sokszoros kérés után sem volt hajlandó elfogadni a megbízást, titkos új szervezés útján Gyetvay Béla szinte adai tanító lett megválasztva.

Rudány Péter joggyakornok, a bajai járásbíró-sághoz aljegyzővé nevezetett ki.

Budapest-zimonyi vasút. A budapest-zimonyi vasútnak már üzletbe vett budapest-újvidéki szakaszán a műszaki felülvizsgálat a közmunka- és közlekedési miniszterium rendelete következtében ez évi június hó 28-án fog megkezdetni. A bizottság — Ludwig Gyula osztálytanácsos vezetése alatt — a m. kir. vasúti felügyelőség, az építési fővállalat, a m. kir. államvasutak igazgatósága, a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak, végül a közmunka és közlekedési miniszterium távirtdosztályának küldöttjeiből fog állani, s a felülvizsgálati eljárás megindítása végett a mondott napon, délelőtt 9 órakor, a m. kir. államvasutak budapest-józsefvárosi állomásán összejönni.

Egy az érettségét minden tárgyból kitűnő sikerrel végzett fiatal ember ajánlkozik Zombor városában a nyári szünidő alatt correpetitói órák adására. Bővebb értesítés a szerkesztőnél kapható.

Mangh Ferenc bajnai jegyző f. hó 23-án elhunyt, hült tetemei e hó 24-én tetették örök nyugalomra. — Béke poraira.

A kocsmai hitelről szóló törvény jul. 1-én lép életbe.

A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság című új pénztárat igazgatójává Gyelmis Gerő ottani ügyvéd választott meg.

Kulán e hó 30-án esküszik meg Illgen Ágost szabadkai fűszeres boltos, Pfiszner Lujza kisasszonnyal. Az ideai selyemtermés megyénkben az előző évekhez képest nagyon előnyösen ütött ki.

Julius 1-től a „komisz kenyér”, vagy magyarul profunt, eltörülte a földszinéről s helyébe a katonaság vektinek kap. Ezek súlya 850 gramm lesz darabonként, tehát 25 grammal könnyebb mint a profunté. Savanyu nem lesz olyan nagyon, hanem ahelyett szárazabb; a dagasztást gázmozgatta gépek fogják eszközölni.

Bröder Mór Kis-Kérről, eljegyezte Ernst Stefania kisasszonyt Újvidékről.

Baján f. hó 27-én esti 6 kor lesz dr. Devich László kir. jb. albiró esküvője a bájós Saly Margit k. a. nyal.

A régi forintok csak e hó 30-ig járnak.

Szabadka város belterületének lejtmerése július 1-én nyilvános ajánlati versenytárgyalás útján kiadatik. Kaució 2400 ft.

Leghosszabb nap. Június hó 21-én volt a csillagászati nyár kezdete, az év dereka, a természet dele. A nap látszólagos pályáján június hó 21-én este 8 óra 30 percek érintette a rák csillagzatának első pontját s azzal elérte legnagyobb szögávólát az egyenlítő síkjától, mi által nálunk, kik a föld északi féltekéjén lakunk, a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjt okozta. A nap ugyanis e nap 4 óra 3 percek kelt és 8 órakor nyugodott le, tehát a nap hossza 16 óra 57 perc volt, míg ellenben az éj csak 8 óra 3 perccig tartott. Ezt az időpontot csillagászatilag első vagy nyári napfordulásnak is nevezik, minthogy a nap elvén az északi földön emelkedő pályája legmagasabb pontját, innen túl, megfordulván, ismét az egyenlítő síkjá felé közeledik.

Szabadkán Reisz Izidor és Hajdu Mihály 13—14 éves mesterinasok, gyufamérgezését kíséreltek meg, de a jókor alkalmazott orvosi segély megmentette a két haszontalan életet.

A zombori színház-részvénytársaság közgyűlése.

1. Szemző Gyula elnök lelkes és ékes szavakkal üdvözölve a jelenlevőket, a közgyűlést megnyitja. A közgyűlésen 92 részvényes 391 részvényt képviselve, elnök annak határozatképességét kimondja. 2. Az igazgatói jelentés tudomásul vétetik. Barthal József itt előadja, hogy a vállalkozók többletmunka fejében 6000 ft körüli követelést jelentettek be s annak méltányos kiutalványozásáért a közgyűléshez fordulnak. Dr. Sztójkovits Péter felszólalására a közgyűlés, a még hátralékosoknak jelzett munkák teljesítése után összesen 31879 ft 51 krig rugó összeget s az összes kötbérek kiadását rendeli el. 3. Az 1882/3. számadások jóváhagyatnak s a felmentvény kiadatik. 4. Az alapszabályok tervbe vett módosítása hosszú érdekes vitára adott alkalmat, melyben Barthal József, dr. Molnár István Lajos, dr. Sztójkovits Péter, Sándor Béla, Vujevich Zakár, Hoffmann Mihály, Széchényi József ismételtel részt vettek. Végül Vujevich azon indítványa fogadtatott egyhangulag, hogy az igazgatóság egy, még ez év folytán összehívandó rendkívüli közgyűlésre, a célba vett szakaszok módosításához, a discussiónak alapul szolgáló javaslatot mutasson be. Különösen két pontra nézve volt nagyobb mérvű és fontos a vita. Ugyanis Barthal financialis és művészeti indokokból azt javalta, hogy: 1. A színházi évad úgy magyar, mint szerb részre okt. 1-től virágvasárnapig tartson. Dr. Molnár kérdezi, hogy ez a terminus a szerbekre nézve is kötelező-e, mert se az nem következik, hogy az ő virágvasárnapuk a miennkel összeesik; se az, hogy színészek a magyar orsz. színi szövetség szerint alkalmazkodnak. Másodsorban kérdezi dr. Molnár, hogy mely határnapig kell a színház f. évi élvezetére jogosított szerb vagy magyar félnek a szerződést az igazgatósághoz bemutatni? Mert ha ez ki nem tüztetik, megeshetik, hogy a haszonélvezetre jogosult fél önkényes vagy a viszonyok parancsolta visszavonulása után a másik félnek se módja, se ideje nem lesz rendes társulat után nézni s így a rendelkezés hiányának csak a részvénytársulat vallandja kárát. Az első illetőleg dr. Sztójkovits a r. k. naptárt kívánja irányadóul tekintetni; a második részre pedig megjegyzi, hogy február 1-ig okvetlenül kell az illető félnek nyilatkozni, különben jogától elesik. A §. érdemleges módosítása a rk. közgyűlésre hagyatott. 5. Barthal azon indítványa ellenében, hogy az igazgatósági tagok száma 12-ről 5-re szállíttassék, Sándor Béla és Vujevich Zakár érvelése után meghagyatik a régi usz. 6. Az igazgatóság feljogosítottatik, hogy a várossal az eddig még el nem intézett beruházási többlet átvétele tárgyában érintkezzen s a sikerről a rk. közgyűléshez jelentést tegyen. Ugyanis a reális befektetés 64000 ft körül jár, holott a város csak 32000 ft beváltását ígérte meg. 7. A kilépett igazgatósági tagok helyébe — Barthal lemondása után — megválasztattak közfelkiáltással: Szemző Gyula, Gromon Dezső, Bikár Simon, dr. Sztójkovits Péter, Vujevich Zakár, Weszelinovits Péter. 8. Felügyelő bizottsági tagokká választattak Czirfusz Ferenc, Kozma László, Pribil Ernő. A gyűlés napirendje ki levén merítve, a közgyűlés 1/2 órák orszolt fel. Az igazgatóság jelentése így szolt:

Alapszabályaink 21. §-a szerint igen évi közgyűlést ugyan f. évi január vagy február hóban kellett volna megtartani; de miután a vállalkozók az építkezés némely apróbb részeit csak most tavasszon készítették el, és az építkezési számadások felülvizsgálata is igen sokáig elhúzódott, közgyűlésünket csak most tarthatjuk meg és egyben számadásainkat 1882. január 1-től f. június hó 15-ig terjedő időszakra van szerencsénk előterjeszteni.

Miután a múlt évi április 23-án tartott rendes közgyűlésünk 20-ik számú határozatával színházunk építése Voyta Adolf műépítész tervei szerint elfogadtatott, ugy az ezen építkezésre nézve a Hunyady Antal és Spitznagel Lőrinc vállalkozó urakkal kötött szerződés jóváhagyatott, ezen igazgatóság egyben utasított: „hogy az építkezést az elnöki előterjesztés és az igazgatóságnak erre vonatkozó határozatai értelmében foganatosítsa, — és saját legjobb belá-

tása szerint akként intézkedjék, hogy a színház még ez évi november 15-éig teljesen elkészüljön, és a szükségességekkel felszereltesse, hogy a színház az idei téli időnyire megnyithassék.

Mi ezen megbízásnak iparkodunk megfelelni; a színház építése 1882. évi május 15-én megkezdett és november 24-éig az összes építkezés és a belső díszítés és felszerelés elkészült úgy, hogy színházunk ünnepélyes megnyitását városunk intelligens lakóinak általános öröme és áldozatkész részvényeseink megelégedésére 1882. november 25-én megtarthattuk.

Mind az Önök előtt fekvő zárszámadásaink, hol kivenni tetszik, az Elefánthoz címzett vendéglő és beltelek, a kinestártól megvett és ezen beltelek hosszában fekvő épület, ugy ezek átalakítása és javítása eddig összesen 14794 frt 19 krba került.

A színház a hozzá tartozó emeletes részben levő étköző teremmel és színi irodával, az öt öltözőszobával és díszletraktár teljes színpadi felszereléssel, nézőtér díszítésével és a gázvilágítás berendezéssel együtt összesen 48450 frt 13 krba került.

Ezen összes építkezési és felszerelési költségek a következő föltelekből állanak:

1. Hunyady és Spitznagel vállalkozó uraknak követelése a színház és melléképületek elkészítéséért, ide értve az építkezés közben előfordult több munkálatokat és a színópadlás és munkapad szerződésen felüli elkészítése is, összesen 31879 frt 51 krban lett a felülvizsgáló bizottság által megállapítva.

2. Az összes színpadi díszletek, gépezetek, színpadi butorok, ugy a zenekar és öltözők berendezése került 6394 frt 39 krba.

3. A gázvilágítási berendezés került 3945 ft 55 krba.

4. A nézőtér díszítése és bebutorozása került 1647 frt 10 krba.

5. A pályaterv, az építkezési tervek és részletrajzok, a munka felügyelet és collaudozás került 1425 frt 56 krba.

6. Az összes cementkő lépcsők, cementlapok, és csatornák kerültek 963 frt 40 krba.

7. A vasgerenda tartók, a bejárat feletti vastető, a légfűtő kemence, a nézőtér padozatát felemelő vascsavarok és a többi vaskályhák kerültek 769 frt 68 krba.

8. A closetek, az árnyékszék vascsövek és a pecegődrök vasfedelei kerültek 310 frt 95 krba.

9. Különböleg asztalos, lakatos és bádogos munkákért fizettünk 306 frt 78 krt.

10. Az összes új épületek asphaltilli ellátása került 208 frt 93 krba.

11. A petroleum lámpák és ezek tartói kerültek 182 frt 72 krba.

12. A kőmives- és ács munkások jutalmazására adtunk 148 frt 70 krt.

13. Az előcsarnok díszítésére külön megrendelt szobrász munkákért fizettünk 140 frt 72 krt.

14. És végre különféle apróbb vegyes munkákért és anyagokért fizettünk 126 frt 14 krt. Összesen mint fent 48450 frt 13 krt.

A kivétel tekintetével mint minden építkezésnél, lehetnek a vélemények eltérők; de az alóljegyzett igazgatóság azon tudatban számol be működéséről, hogy mi, és különösen az építő bizottság egyes tagjai munkát és fáradságot nem kíméltek, hogy a bennök helyezett bizalomnak a legjobb akarattal és lelkiismeretesen megfeleljenek.

Az Elefánt vendéglő, a beltelek, a színház építése és ennek teljes felszerelése kerültek összesen 63,244 frt 32 krba; ennek fedezésére rendelkezésünkre állott: részvénytőkben 32000 frt, elsőbbségi kölcsön 16090 frt, függő-adósság 10500 frt, az eddigi tiszta jövedelemből 4744 frt 32 kr. Összesen 63244 frt 32 kr.

Végre megjegyezzük, hogy a még hátralékos építkezési költségek kifizetésére, az étköző-terem kifizetésére és némely apróbb javításokra a folyó hó 15-én maradt pénzkészlet és activ követeléseink teljesen elegendők.

A mi a jövedelmeket illeti, ezek a mult évben az előző időhöz hasonlítva, kevesebbek.

Az 1881-ik év végével volt tiszta jövedelem áthozat 4094 frt 5 kr.; az 1882-ik év január 1-től f. június 15-ig terjedő időbeni összes jövedelmünk tett 4505 frt 95 krt, az ugyanezen időbeni összes költségek, adók, tűzkar elleni biztosítási díjak, adósságaink utáni kamatok és a gázvilágítási veszteség kitesznek összesen 3438 frt 01 krt, és így maradt tiszta jövedelem 1067 frt 94 kr.

Kérjük ezek folytán a tisztelt közgyűlést: méltóztatassék ezen jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és a bemutatott zárszámadásainkat jóváhagyni és részünkre, ugy a számadó tisztviselőinkre a felmentvényt megadni.

Zombor, 1883. június 15-én.

A Zombori Színház-Részvénytársaság Igazgatósága.

Bács-Bresztovácra egy Heine nevű helybeli takács, fiát egy borbélyhoz adta inasnak mesterség megtanulására, dacára hogy a 13 éves fiúnak ehhez akarata nem volt, erről szüleinek mitsem szólt. Tegnap délután a fiu gazdájától elment és kijelentette, hogy belőle borbély nem lesz. Este midőn a fiut keresték, otthon a felszerben egy kötéltre felakasztva találták. A felszer elég magas nem lévén, térden ülve szorította fejét a kötél hurkai közé.

A kir. kuria Erdélyi Gyula, egy havi fogságra és pénzbírságra ítélt hírlapírónak, a „Bajai Közlöny“ szerkesztőjének, semmisségi panaszát elvetette.

A kirándulások kedvelőit értesítjük, hogy az újvidéki uri kaszinó a j. hó közepétáig külön hajón kirándulást tesz Belgrád, Turn Szeverin, Adakaleh érintésével s arra a jelentkező urakat és hölgyeket városunkból is meginvitálja. Az uti költség, melybe a hajón való szabad lakás is bele van számítva, személyenként 10 frtra rug; csak az élemezés megye egyéni számlára. A résztvenni kívánók ebbeli szándékukat Dr. Czvetkovits Péter helybeli, vagy Dr. Flatt Viktor újvidéki ügyvédhez, legkésőbb a jövő hó 1 napjaiban jelentésük be.

A zombori kir. adóhivatalnál a szolgálai állás üresedésben van.

E hó végén telik le a gazd. egylet 400 frtos ösztöndíjára kiírt pályázat.

Városunkban kezd kihalni a sétányok élénksége, dacára hogy az afrikai melegből még vajmi keveset éreztünk ez idén: a tehetősebb családok már is lassankint szállingóznak el... el üdülni, ki országos, ki világhírű fürdőbe.

A helybeli főgymnasium évről ünnepélye f. hó 29-én a városháza nagytermében tartatik, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Helvey Laura, a kitűnő színművész, megyénk újvidéki virága, aggasztóan beteg.

Arveres lesz Zentán július 10-én Czinner Dávid 3000 frtra becs. ingatl. és jul. 4-én Újvidéken Fischer Gallusz 2507 frtra becsült ingóságaira.

Egy kitűnően érettségizett orvosnövendék Zomborban, kiválólag szerb uri házban, a szünidőn át nevelő szeretne lenni. Bővebbet a szerkesztő.

Folyó évi július hó 1-től kezdve a só eladási ára felemeltetik.

A helybeli izr. népiskolán az évről vizsgálatok f. hó 27-én a következő napon az alsó osztályokban fognak megtartatni, melyekre a szülők és a tanúgy barátai tisztelettel meghívattak. Az iskolazék elnöksége.

Budapest-zimonyi vasút. A budapest-zimonyi vasut mentén Péterváradon és Csoratanóvénél Cless testvérek, illetőleg Dunz és Anderle vállalkozók által épített alagutak és az ezekhez közvetlenül csatlakozó földmunkálatok legközelebb teljesen elkészülvén, a közmunka- és közlekedési miniszterium és munkálatok felülvizsgálatát elrendelte s a felülvizsgáló bizottság vezetésével Ludwig Gyula osztálytanácsost bízta meg. A bizottságban a m. kir. államvasutak igazgatóságának, a m. kir. vasuti főfelügyelőségnek, és a vállalkozóknak képviselői vesznek részt. A bizottság vezetője fel van hatalmazva, hogy a tárgyalási határnapokat belátása szerint tűzze ki.

A zombori kir. törvényszéknél, ugy a bajai kir. járásbírósnál joggyakornoki aláírást pályázat van hirdetve.

Almás f. hó 19-én vette oltárhoz Léhmayér Mátyás özv. Kersch Józsefné bájós leányát, a kedves Ninuskát. Hosszan tartó boldogság s szerencse övezze át éltökét!

A magyar címer használatát eltiltó törvény, mely jun. 23-án lépett érvénybe, a kereskedők körében nagy zavart okozott, az utolsó napokig vártak, hogy a belügyminiszter rendeletileg fogja az ügyet előkészíteni, illetve átmeneti intézkedéseket életbe léptetni. Majdnem minden kereskedőnek ugyanis nagy-mennyiségű olyan áruja van készletben, a melyre a magyar címer reá van nyomtatva, különösen a hazai találmányoknál, mivel ezeken a magyar címer használatát a szabaddalmi okmány megengedi, árlapjaik pedig kivétel nélkül a magyar címerrel vannak ellátva. A törvény ezen nagy értékű képviselő árúknak mikénti forgalomba bocsátása s az árlapok elhasználása iránt nem intézkedik, ellenkezőleg a legszigorúbb bírságot rója ki azokra, kik a mai naptól fogva előre meg nem váltott engedély nélkül a magyar címer bármiképpen használják. E végből a fővárosi kereskedők köre első sorban a királyi főügyészséghez fordult aziránt, hogy a mennyiben az árlapokon az azokra nyomtatott magyar címerek vastag papírossal leragasztanak, olybá tekintetik-e az, mintha a címer nem volna rajtuk. A főügyészség a maga részéről hajlandó e leragasztást a kör véleményezése szerint elfogadni, mert ez által az illető kereskedő határozottan kijelenti azt, hogy a címer használni nem akarja, azonban bírói eljárás esetén ez igen könnyen ellenkezőleg is értelmezhető, minthogy e tekintetben sem a törvény, sem szabályrendelet nem intézkedik. Ez értesítés alapján a kör a kereskedelmi és iparkamarához fordult, hogy e tárgyban tegyen a kormányal lépéseket, mire elhatározta, hogy a kereskedelmi miniszterium útján fel fogja kérni a belügyminisztert, hogy e tekintetben lehetőleg-kezelebb szabályrendeletit üton intézkedjék.

Szerenad. A dalárda Auer Ferenc urnak, a Ferenc csatorna részvénytársaság köztiszteletben álló üzletigazgatójának azon szíveségét, melyet az egyleti tagok kis-köszegi kirándulása alkalmával a csavargózs ántengedése által tanusított, — csütörtökön este sikerült szerenaddal köszönte meg.

Vanicsek József, m. kir. távirótitst Zomborból Budapestre helyeztetett át.

A törvényszünet alatt, ez évi július és augusztus hónapokban a zombori kir. járásbírósnál csak Dömötör Pál, albiró fog működni.

Jankováról értesítenek, hogy ott a „Katholikus polgárikör“, mely a népek jó tanulságos és amellet szivképző olvasmányokkal való ellátása céljából alakult, igen szépen virágzik s tagjainak száma egyre szaporodik. Az egylet elnöke s lelke dr. Boromisza Tibor, ottani derék, népszerű plébános.

Júliusi vásár. Baján jul. 22-ikét megelőző vasárnap. Bezdánban jul. 16-án, O-Becsen jul. 5-ikét megelőző vasárnap. Pivnicán jul. 1-én, Szenttamáson jul. 26-án, Topolyán jul. 14-ét megelőző hétfőn.

Hírek az állandó választmányból. O-Kanizsa községének azon határozata, mely szerint egy községi irnok rendszeresítését ellenzi, feloldatik s azon állás minél előbbi betöltése elrendeltetik. — Bácsajfalu községének jegyzőválasztása iránt, közbevetett felfolyamodvány folytán, ötöd iiben hosszu vita után elrendeltetik, hogy az alispán vagy helyettese a választás ellen beadott felebevezések megvizsgálására kiküldetik, a választás érvénye fölött az eredményhez képest levén új határozat hozandó. — A volt tiszai koronai kerület számadásai ellen Martonos és Traria felebevezést adván be, a főügyész és főszámvevő kiküldetik a számadások megvizsgálására.

Némi tájékoztásul a tanítói segélyegylet ügyében.

A „Bácska“ igen tisztelt olvasóközönsége előtt bizonyára feltűnt az azon körülmény, hogy első sorban tanúgybarátok fáradoznak eléggé nem dicsérhető buzgalommal az ugynevezett „tanítói segélyegylet“ létesítése körül, és hogy a tulajdonképp érdekeltek körében még a „Bácska“ folyó évi 30. számában a „Nemzet napzámásai“ cím alatt megjelent jóakaró s buzdító cikk sem volt képes a szóban forgó ügyben a szerentünk is szükséges eszmeccserét felkö-

teni. És mi dacára annak, hogy a megrovás veszélye nek tesszük is ki magunkat, még most sem szólalunk fel, ha a tanítósegélyegylet lap 33. számában fel nem hivatik személyenkénti nyilatkozattételre, ha vajjon a pest-megyei tanfelügyelő által javasolt tanítói temetkezési egylet avagy a dr. Margalits Ede ur által ajánlott tanítói takarékpénztárakat óhajítja e a tanítósegélyegylet, avagy mindkettőt feleslegesnek s így elvetendőnek tartja-e?

Ezen felhívásra azonban tudomására kell hoznunk dr. Margalits Ede urnak, hogy a tanítói takarékpénztárak kérdése nem új; tárgyalta azt már a megyei tanítósegélyegylet a Zentán évek előtt tartott nagygyűlése alkalmával. Amde az visszhangra nem talált.

Ami ezen új mozzalmat illeti, megjegyezhetjük, hogy már a fönnebb idézett cikk megjelenése előtt történt intézkedés arra nézve, hogy a tanítói segélyegylet, ha az, az adott viszonyok között egyáltalában létesíthető, tényleg életbe is léptetessék.

A „Bács-Bodrogh megyei tankerület tanítói egylete“ a folyó évi július hó 4-5. napján megtartandó közgyűlése programjának i) pontjában ugyanis az alapszabályok végleges megállapítását és az ezekből folyó intézkedések megtételét is felölelte, és ezáltal a tanítói segélyegylet létesítését napirendre tűzte; mert az alapszabályok II. fejeletének e) pontja szerint: „A munkára képtelenné vált és segélyre szorult tanítók özvegyeinek és árváinak sorsa javítását előmozdító és a tanítók gyermekeinek ösztöndíjakat biztosító tanítóegyleti segély alap létesítése“ is megbeszélés tárgyát fogja képezni.

A megyei tanítósegélyegylet egy percig sem kételkedett, hogy intőző körök a tanítói segélyegylet avagy — ha úgy tetszik — segélyegylet létesítése körül országosra megindult mozzalmak közepette nem fognak késmi ezen ügyben is irányt adni és a felmerült eszmét megvitatás, ha lehet megvalósítás végett az erre egyedül hivatott és illetékes forum: a tanítói közgyűlés elé terjeszteni. Hogy ezen feltevésünkben nem csalatkoztunk azt már fönnebb kimutattuk, és mi, — kik oly szerencsések vagyunk tanfelügyelőnkben oly egyéni tisztelhetni, ki a tanítók szellemi és anyagi jólétét szíven hordja, — bizton reméljük, sőt tudjuk, hogy ha a tankerületi tanítók ezen eszme megvalósítását egyáltalán óhajtják és neki segédkezést nyújtanak — az ő bő tapasztalata és életbölcseisége megleli azon arányos középútat, mely tulságos megterhelhetőségünk nélkül a munkaképtelen elagodt kártársink és a segélyre szorult tanítók özvegyeinek és árváinak sorsa javítását biztosítani fogja.

Ennek és nem az olyannyira hangoztatott ügy iránti közönyösségnek kell tehát tulajdonítani a tankerületi tanítósegélyegylet nagy részének eddigi hallgatóságát.

Ezt némi tájékoztásul a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni önmagunk iránti kötelességnek tartottuk.

Több tanítói.

O-Becse, 1883. június 21.

Két ünnepély.

A kisvárosi társas élet meddő, változatosság tekintetében. A kis városok fötulajdonosága azonban a vendégszeretet, és az önzetlen, jó, hálás sziv nyilvánulása tekintetében két oly napja volt városunknak, melyek ha nem is világra szóló események, de minden esetre bizonyítékai annak, hogy városunk lakossága a mily odaadó tisztelettel és tiszteletteljes szeretettel csüng a felsőbbek iránt, oly hálás baráti szeretettel karolják fel azon polgártársait, kik a város érdekében — minden mellékérdek nélkül — mindent szívesen elkövetnek csak azért, hogy a közjó hiányt ne szenvedjen és felvirágozzék.

Az egyik esemény volt: mélyen tisztelt, szeretett főispánunk, Sándor Béla ur ő méltóságának f. hó 10-én városunkat megtisztelő látogatása. Azt, hogy miért annyira tisztelt, miért annyira szeretett ő méltósága: felesleges fejtegetnem. Tudja ezt Bács-Bodrogh megyében mindenki. Ismerik őt mint megye-kormányzót; ismerik mint nyájas, leereszkedő főurat; ismerik mint a főrendiház jeles képzettségű jegyzőjét; de ismerik mint a megye szülőltjét és mint igazságos, de méltányos, áldott szívu embert is. Nem csoda tehát, hogy a gőzhajó-állomásnál oly szép számban sereglettek össze városunk intelligens lakói; hogy a hajóelőki kilépése alkalmával őt óriási egyhangú „Eljen“ nel üdvözölték, és boldog volt, aki közelébe juthatott és közelről tekinthette nyájas, megnyerő arcát. Kedves vendégünknek városunkbai bekisértetése alkalmával, nem tudtuk mi okból, a menetnek megállania kellett. Már valami kellemetlen incidensnek voltunk e fennakadást hajlandók magyarázni, a mikor kitűnt, hogy ennek a helybeli k. esendőr őrsparancsnokság egy kiküldöttével tiszteletteljesen okozója aki is katonás tisztelettel magát ő méltóságának bemutatván, s netáni rendelkezést magának kikérvén. Ő méltósága, mintha csak tábornoknak teremtette volna az Istent, a tisztelgést katonásan tudomásul vette, a csendőrhöz néhány hivatali ügyre vonatkozó kérdést intézett, mire a menet tovább haladt be a városba, a plébániába, melyet ő méltósága, szíves felkérés folytán, itteni tartózkodása ideje alatt lakásaul elfogadni szíves volt. Itt még annyi időt sem evén magának, hogy a forró nyári napon való utazása terheitől kissé megpihenjen, azonban fogadta a tisztelgőket. Mindenki számára volt egy barátságos kézszeritása, néhány nyájas szava, ugy hogy a tisztelgők örömsugárzó arccal távoztak a nyájas, leereszkedő fogadtatás miatti örömlükben. Ezután ő méltósága néhány pillanatra szobáiba vonulván, a már dúsán felterített asztalokhoz telepedtek le a városunk java közönségéből kiválasztott vendégek, ugy a vidéki küldöttségek tagjai is.

Ahol annyi magyar ember, annyi jeles szónok van, mint ez ebédnél volt, nagyon természetes, hogy még a pecsenyét, a pezsgőt be sem várva, megkezdődtek a pezsgő felköszöntések. Különösen a házi gazda Szulik József prépost-esperes-plébános, Popovics Vazul országgyűlési képviselőnk, Csopor Gyula ügyvéd, Dr. Milkó Ignác járási orvos urak tüntek ki szokott ékes-szólásukban, melyekre ő méltósága hasonló ékesen szóló szavakban mindannyiszor megletelevén, kimutatta azt, hogy ő — mit eddig is tudtunk — kitűnő szónok. El nem mulaszthatom kiemelni, hogy a legutolsó rangú

vendéghez is oly leereszkedő, nyájas modorát tapasztaltuk, hogy már akkor jelentkezett a szomorúság az arcon azon gondolat fölött, hogy ő méltósága csak oly rövid időre szabta nálunk tartózkodásának idejét. Akit szeretünk, azzal mindig együtt lenni szeretnénk! Ő méltósága nem az a német világi nagy ur, aki már első pillanatra kiszámítja magában, mire hogy nézzen, kihez miképp szóljon? Ő igazi — de magyar nagy ur.

Az ebéd bizony körülbelül 5 óra után tartott, a mikor ő méltósága néhány látogatást teendő, a városba eltávozott, felhíván azonban a vendégeket, hogy távozásra egyáltalában ne az ő távozásukat is vonja maga után.

Vacsorára járásunk szolgabírája, Gombos Béla úrnál volt terítve a nagy vendég tiszteletére, ahol szintén a déli jelenetek ismétlődtek, s mely a késő éji órákig tartott. Másnap már reggeli 8 óra után a szolgabírói hivatal tisztelet meg látogatásával, az ügymenetről, a kezeléssel és a többi hivatalos ügyekről magának meggyőződést szerezvén. Azt hisszük, megelégedve távozott. Délben Popovics Vazul országgyűlési képviselő úrnál volt az ebéd, szokott módon s ebéd után ő méltósága, többek által kísértetve, Ujvidékre távozott, onnan a vasuton Zomborba haza utazandó.

Folyó hó 16-án volt a második esemény. Esti 8 óra után számos fátyla, egy transparent e szavakkal: „Ó Bece városa Csupor Gyulának” s ez előtt közvetlen a helybeli tüzoltó társulat zenekara, óriási néptömeggel jelent meg általánosan tisztelt, szeretett polgártársunk, Csupor Gyula ügyvéd lakása előtt, őt születésnapja előestéjén üdvözlendő, s a polgári erényt megjutalmazandó. A szózatnak a zenészek általi előlévása után, a szívértelmek rendszerint minden alkalommal őszinte tolmácsolója, prépost plébánosunk gyönyörű beszéddel üdvözölte az ünnepeket, a régi görög időkbeli idézve példát arra nézve, hogy az érdemekben gazdag polgárt polgártársai mily őszinte szívből eredő módon tisztelték meg; hogy a polgártársak mily hűl érzelmeikkel voltak eltelve azon polgár iránt, ki a közügyekért elismerésüket kinyerte. Két hatalmas szónok állott itt ki nyilvánosan a sikra; egyik szerény, szelid szavakkal és hangon, de szívéhez szólan és kitünően köszöntvén fel a másikat, a ki igazi parlamentaris szónok léte erős hangon, gyönyörű, sokott ékesszólásával köszöntötte meg a nagy megtiszteltetést. De, a mint az első, szelid hangú szónoknak szónoklata vége felé elérzékenyülés folytán hangja még szelidebbé vált, úgy a másik erőshangú, a szónoklás mesterének a hangja is vége felé igen sokat vesztett — de csak előnyére — hangjából, mert az a szív, a melynek parancsolni nem lehet, a hangra és a szemekre oly befolyással bír, hogy mint itt is, tulajradó érzelmeivel a hangot meggyengítette, a szemeket meghomályosította, s a fátylafénynél tapasztaltuk, hogy azokból a nagy élénk szemekből könnyek hullottak, az öröm — de még talán a bánat könnyei is, mert ez óvatiója Ó-Becse közönségének némely részben azon eshetőségnek is volt kifolyása, hogy szeretett polgártársunk bennünket, elhagyandó, a jövő megyei választás alkalmából megyei hivatalt volna elvállalandó és így Ó-Becse ismét megkevesbednék egy ritka erényű polgártársától!

Ez ünnepélynél már nemcsak a tulajdonképeni intelligencia, de a kereskedő, iparos és alsóbb rendű osztály is, még pedig a folytonosan felhangzó éljenekkel adta jelet határtalan lelkesedtségének addig az időpontig, míg a szónokok elérzékenysége a hallgatóságban hason érzelmeket szülvén, néma csend állott be egy pillanatra, hogy újabban annál nagyobb mértékben törjön elő.

Ez utcai jelenet befejezése után a polgári népkörbe mentünk, hol körülbelül 80 terítékű banquette volt rendezve ünnepeltünk tiszteletére. Hogy ez mily vigan, mily kedélyesen folyt le, legjobban igazolja, hogy ha a legkoromsütétebb éj is lett volna, annak befejezése után senki lámpára nem szorul vala, levén már akkor igen világos az idő, vagyis a nap már rég kikélvén a Tiszából, sőt néhány ünnepelő már kész ebédre ment haza. Azokat a szép, elmés, kedélyes felkészítőket soha elfeledni nem lehet. Itt is a másik ünnepélynél említettem szónokok tettek ki magukért. Prépost ur, Popovics képviselő ur, az ünnepelt, dr. Milko járási orvos ur, ezekhez még hozzájárulván Brecka városi bíró, Károlyi ügyvéd, Dörner postamester, Fesztl kör elnök, Horváth Mihály körjegyző, Kovács néptanító és Zrekity szerb néptanító. Meglehető számban voltak szerb polgártársaink is a banquetten képviselve, mi egyrésztől a velünk jó egyetértést, másrésztől az ünnepelt iránti szeretetet és tiszteletet igazolja.

Mult év őszén látott Ó-Becse ehhez hasonló ünnepélyt, mikor szinte szeretett polgártársa Parosetich Félix ur volt bennünket itthagyanó és újvidéki főispáni pályáját elfoglalandó.

Azért is minden örömünk mellett fájdalommal hatott ránk annak gondolata, hogy egyet már elvesztettünk, most már a másodikra kerül a sor. Ugy is kevesen vagyunk, s ha e kevesekből is a jeleseket elveszítjük, még kevesebben leszünk, de jeleseink igen kevesen.

Ugy értesültünk, hogy Csupor Gyula szeretett polgártársunk és barátunk az új megyei rendezés folytán Ujvidékre áthelyezendő szolgabírói vezetésére volna kizemelve. Ha ez így van, akkor megbocsátjuk neki, hogy bennünket itt hagy, mert ez esetben: „a haza mindenekelőtt Ujvidéken ily emberre nagy szükség levén, a ki szép képzettsége, becsületessége, de leginkább tántoríthatlan hazaszeretete mellett hivatalos országunk azon részén, a hol a magyarság még mindig oly szerény számban szerepel, a magyar eszméknek minél több hívet szerezni, ezt mint közigazgatási tisztviselő legtöbb alkalommal bírván. S ez esetben nem csak megbocsátjuk netáni távozását, sőt minden szomorúságunk mellett annak örüdeni is kénytelenek vagyunk, mert e haza fiainak anyjuk e haza szeretetéhez visszahódítása oly érdem, melyet eléggé méltányolni nem lehet. Vezérelje a jó Isten és segélje, hogy e nemes célt elérhesse. de soha el ne feledd azt, hogy Ó-Becse az a hely, hol életének legörvendetesebb időszakát eltöltötte, hol így szerették és szerették, mint máshol sehol és senki, s hogy amint váro-

sunk számtalan fáradozásai, önzetlen eszelekményei miatt irányában nagy mértékben lekötöttezve van, viszont ő is lekötöztette ennek az okból, mert életében talán itt ismert fel egész tisztaságában az őszinte szeretet és tiszteletet polgártársai részéről, és hamashol is szeretni, tisztelni fogják, úgy talán-talán lehet, de jobban nem mint nálunk.

Éljen még igen soká és legyen igen boldog.

r. l.

A községi fáskert, mint iskolai jutalomtőke.

Mi időn e helyen iskolai alapítvány szerzéséről szólnunk, nem érthetünk általa valami nagy tőkepenz gyűjtését, mely tőke kamatjaiból az iskola fenntartásáért; hanem, hogy a jól berendezett, munkás és gondos kezek által virágzásra hozott faiskolakert — levonva a kiadást a bevételből — szorgalmas tanoncainak oly kis tőkét, évenkénti gyarapítás által nyújtson, melynek kamatjaiból őket ama nemes keblű oktató, érdem szerint jutalmazhassa.

Hogy a jutalmak, a vasárnapi és mindennapi iskolások, valamint a felnőttekre nézve üdvös hatással szoktak lenni, s hogy bizony szükségesek is az ösztönződik, meggyőzhet ezen igazságról, ezredékek óta fenálló szokásokról, szükséges voltokról az életben a mindennapi tapasztalás. Nem-e jól esik például a szemzésben, vagy oltásban, másikkal a magvetésben, ápolásban, fanyesésben, a harmadiknak méhek tenyésztésében, a negyediknek selymnevelésben, az ötödiknek a gubók legombolyításában, a hatodiknak valami más háziiparban szorgos és ügyes fiúnak, ha egy egy oltványka mellett egy ezüst forintost, vagy jó olvasni való könyvet, térképet, vagy esinonon kiállított, szines nyomatu okmányt kap emlékül. Ezen okiratból kiolvasható, hogy N. N. tanuló mikor és miben tüntette ki magát. Aki általa kiválón kedvelt szakmában elméleti képesség, gyakorlati ügyesség által a harmadik oklevelet nyerte, azt a negyedikben már m ster cím illesse meg; p. méhészmester, oltó-mester, szemző mester, selymtenyésztő-mester.

A jutalom bár milyen legyen is, ébreszti, serkenti a hanyagokat, a szorgalmakat pedig erősíti.

A magyar kormány a fatenyésztés nemes céljából a járási faiskola-felügyelők által közvetve tudatja a megyei, illetve a járásbeli tanítókkal, hogy a nyár folyamában, az iskolás gyermekek által, vagy más utonmódon, alma, körte, szilva és mandola magot gyűjtse, hogy az így beszerzendő famagvak jövő őszre, a községi faiskolában elvetessenek; s hogy azon tanító, ki a járásban legtöbb alma és körtemagot gyűjt, — feltéve, hogy legalább egy liter szilva és egy liter mandolamagról is gondoskodik, jövő őszel egy magyar királyi aranyat fog kapni jutalomdíjképen.

Ime itt is egy példa, t. i. az érdemnek és szorgalomnak jutalmazása. S ezt, ki nem tartja helyesnek? — Ha a felnőttek jutalmazását jónak találjuk, mennyivel inkább helyt adhatni a célirányos jutalmaknak az iskolai nevelés körében. Arra azonban vigyázni kell, hogy a jutalom a gyermek személyes sajátságának megfelelően, azt érdekelje.

A faiskolakertet tehát úgy kell tekinteni, mint valóságos tőkét, mely kamatoz, ha az oktató kezelő ügyessége, a tanoncok szorgalma hozzájárul.

Az eperfa és akáca, vagy egyéb erdei fa tenyésztésre kijelölt területen kívül vegyünk minátul egy k. hold, azaz 1600 négyszögöl nagyságu már díszlő faiskolát, s vessünk egy kis számot, azonnal kitűnik a kamat nagysága.

Az 1600 □ ölnyi területből kihagyandó 160 □ öl a fő- és mellékutakra, valamint a szükséges kut és környékére 40 □ öl, a megmaradt 1400 □ öl pedig a rendes kezelés alá kerül évenként, felosztva hat egyenlő részre, 240—240 □ öl (= 864 □ méter) nagyságu táblákra. Az első hatod vagy tábla javítatik a jövő évi magok alá, a másik hatod telve már famagvakkal, a harmadik hatod az egy és két éves csemetékkel, a negyedik hatod az oltandó vagy már beoltott egy éves nemes csemetékkel, az ötödik hatod két éves oltványokkal. Az egyes táblába számos csemete elhelyezhető, a legutóbbiba, csak négy nemes fáskát számítva egy-egy négyszögölbe, kényelmesen elfér 96 oltvány, melyekből 60 darab maradjon például mint satnya, 100 pedig osztassék el a szorgalmas és szegény tanulók közt, még is megmarad eladásra 800 példány. Hogy pedig a legszegényebb ember is szerezhessen ezen hiteles jó fajú gyümölcsfaoltványokból, darabját csak tíz krajcárba számítjuk; mégis 80, azaz nyolcvan forint könnyen begyűl évenként a faiskolakertből, melynek fele kezelési költségekre, fele pedig a fenjelzett célra, iskolai kis alapítványra elégséges.

Alljunk meg és elmélkedjünk kissé, vajjon érdemes-e 80 frtért annyit költeni és annyit vesződni abban a faiskolakertben? Nem a nyolcvan forintnak, hanem a szép sikernek, a gyermek oktatásának, a községben évenként szaporulandó 8—9 száz nemes gyümölcsfának örömdükk, mely községünk díszére és hasznára szolgál. Hisz az érett gyümölcs egészséges és tápláló, aztán sok kenyeret pótol.

Amint a gyümölcsfák hiányában szenvedő község lakosainál az erkölcsi kárt felszámíthatannak találtam, úgy a jól rendezett és vezetett faiskolakerteket a legjobban nevelőintézeteknek tartom. Ezekben a gyermeknek gyengébb lelki tehetségei felélesztetnek, s részint új eszmék kifejtése, részint új ismeretek közlése, részint a test erősítése által a gyermek oda neveltetik, hogy mint ember a maga rendeltetésének képes legyen megfelelni.

A világtörténelem bizonyítja, hogy hol a serdülő kornak helyes nevelésére, oktatására kellő gond fordított, ott emelkedett a haza virágzó állapotra. Hol pedig az emberiném az ifjak szellemi képzését, a jó-tékony célú nevelőintézeteket figyelembe nem vette, a szép és jó iránt buzdulni nem tudott, annak kebelében butaság, erkölcselenség, babona, élet- és vagyonvesztélytetés fészkeltek be magokat.

Valaki azonban mondhatja, hogy mindezt könnyű volt papírra tenni, de gyakorlatba átvinni nem lehet, mert a község nem akar semmit adni e célra; s ha az értelmes község adna is, kertesze nem lévén: kinek adja szíves kezelésbe a kihasított földterületet? — Az egyik tanító nem olyan testű, hogy tehesse, hogy mesz-

szőbbre elfáradjon a háztól; a másik már öreg, szeméi gyöngék; a harmadik pedig fáradságát sajnálja, mert amint igaz is, magára új terhet róni nem hajlandó, a vasárnapi ismétlő oktatása nincs díjazva; mert ha az igazat be kell vallani, a községi vagy egyéb közügyi dolgot, szellemi munkát ingyen végezni már csak azért sines kedve a tanítónak, mivel mások sem teszik. Még azt is (a kertek felállításánál) felhozzák aggodalmul, hogy a kertiparhoz senki sem ért igazán, még a tanító sem talál élvezetet benne vagy nem ér rá. Hát még ott, hol csak egy tanító van, s hozzá még kántor is, hogy vállalhatná el az iskolakert kezelését? Még egyéb pauaszok is felhozhatnak némely vidéken, p. a nemesített fák el nem adhatók, népünk pénzt nem ad gyümölcsfákért. Továbbá, a kerti oktatás csaknem teljesen szünetre esik, mikor iskolás gyermekek nincsenek, ha pedig vannak, zúgólnak a szülők, ha a kerti munkánál használtatnak. sat.

Vannak ezen panaszok között lényegesek is, melyeknek mindegyike a megyei szabályrendeletnek gyors életbeléptetése és szigorú megtartása által magától eloszlik, csak ne hiányozzék szilárd akarat, lelkiismeretes eljárás.

Ha létezik e világon jó cél, hasznos közügy, ez bizonyára a legjobb.

Ezen iratban foglalt megbeszélések, általános utasítások úgy hiszem elegendők arra, hogy községi és iskola elöljáróság útján minden községben a faiskolakertek felállítására, célszerű kezelése által a fatenyésztés, a kertipar oktatása az elemi iskolákban, az iskolai törvény általmeghatározott időben, heti óra mennyiségben, minél előbb megindítsák.

Erődik.

Szulejkához.*)

Hogya tavasszal a hajnali légen,

Ujra kifestik a rózsaképet:

A szerelmenek napsugarától

Lángra gyalad ki a női kebel.

Majd ha tenéked is, édeni álmom!

A szerelmenek angyala int:

Él ne feledd majd drága Szulejka

Él ne feledd majd Nasszer Eddin.

Majd ha tavasszal a kerti bokorban

Zengi a fülmile esti dalát:

A fuvalomnak illatos árja

Élviszi távoli völgyeken át.

S mint a leányka távoli völgyben

Ugy te szeretni tanulj dalain,

Akkor is édes drága Szulejka

Jusson eszedbe Nasszer Eddin.

* Mutatvány Nasszer Eddin költeményéből, fordítja Scheffer Antal, (Kallisztosz.) név alatt ismeretes fővárosi hírlapiról, gákovai földik.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A moholi gör. kel. hitközség részéről ezenel közhírré tetetik, miszerint a templomához megkivántató 10' 8" magas és 4' 8" széles 14 új ablak első minőségű vörös fenyőből leendő készítését f. 1883. évi július hó 13-án d. u. 3 órakor a helyszínen megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésen 980 frt kikiáltási s ennek 10% bánatpénz letétele mellett kiadja.

Az árlejtézők tartoznak a kérdéses ablakról csinosan kiállított tervrajzot, a megfelelő költségeloiránnyzattal együtt, a hitközségnek bemutatni, és az elfogadott rajzért az illető 5 frt jutalomdíjban fog részesülni

Egyben megjegyeztetik, miszerint a hitközség fenntartja magának ama jogot, hogy a vállalatot az árlejtés befejeztével is csak annak adhatja át, akit a vállalkozók közül magára nézve legbiztosabbnak tart

Kelt Moholon, 1883. június 19.

Karakásevics Simon

3-1 elnök.

Hirdetés.

Egy jó bizonyítványokkal bíró **tanító** magán órákat óhajtana adni jutányos áron. — Bővebb értesítés: Szelence k. v. szöntaiu. 218. sz. helyben.

Árlejtési hirdetmény.

Torza községében építendő új jegyzői lak — a téglá és építőfa kivételével — szükségelendő anyaggal együtt leendő biztosítására illetőleg helyreállítására iránt, Torza községében a tekintetes Bács-Bodrogh megyei törvényhatóság jóváhagyása értelmében tekintetes Schick Mátyás kerületi szolgabíró ur jelenlétében és felügyelete mellett 1883. évi július hó 1-én délutáni két (2) órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalkozni szándékozók az árlejtéshez azzal hivatnak meg, hogy magukat 10 %-os bántapénzzel ellássák. — Az árlejtés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10 % bántapénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók. — Az írásbeli ajánlatoktan határozottan kitéendő, hogy az ajánlattevő a tervet, a költségvetést és feltételeit ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

A terv, a költségvetés és előmérlet Torza község jegyzői hivatalánál a rendes hivatalos órák alatt bármikor és bárki által megtekinthető.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.
A költségvetésileg megállapított összegek következők:

a) kőműves és kézi munkáért	2748 frt 24 kr.
b) kőfaragó munkáért	21 frt 50 kr.
c) fazekas munkáért	220 frt — kr.
d) képfaragó munkáért	129 frt 60 kr.
e) cserépfűző munkáért	608 frt 56 kr.
f) ács munkáért	3886 frt 20 kr.
g) asztalos munkáért	1270 frt 61 kr.
h) lakatos munkáért	442 frt 20 kr.
j) bádigos munkáért	296 frt 47 kr.
k) kovács munkáért	52 frt 80 kr.
l) festő, illetőleg mázólo munkáért	250 frt 80 kr.
m) üveges munkáért	238 frt 63 kr.
Összesen	10165 frt 61 kr.

Torza község előljárósága. 3-2

Kelt Torzsán, 1883. évi június hó 18-án.

Schmausz Ferenc,
jegyző.

Schmidt K.,
bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Alólírt község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint tekintetes Bács-Bodrogh megyei törvényhatósága f. é. 68. számú jogerős határozatával Keresztur községében a községébe még két — iroda és levéltárul szolgáló — helyiséggel kibővíteni engedélyeztetett.

Ezen építkezés összes költségei — hatóságilag is jóváhagyott költségvetés szerint — 1121 o. é. frtban lettek megállapítva, s a kérdésben álló építkezési munkálatok, a tekintetes megyei alispáni hivatalnak 9384 ex 1883. számú rendeletével, előzetesen meghirdetendő árverésen levén biztosítandók, ugyanazért az e célból megtartandó árlejtésre határidőül f. 1883-ik évi július 1-ének délutáni 2 órája — a helybeli községébe — ezennel kitűzetik.

Ezen árlejtésre a vállalkozni szándékozók oly értesítéssel hivatnak meg, hogy magukat a kikiáltási árul szolgáló, fentírt előirányzott építési költségösszeg után leteendő 10% bántapénzzel ellátva, szíveskedjenek a fent kiírt helyen és időben megjelenni.

Az árlejtés közelebbi feltételei, úgy a térrajz és az erre vonatkozó összeállított költségvetés, naponta a hivatalos órákban — a közs. jegyzői irodában — megtekinthetők.

Kereszturon, 1883. évi június hó 22-én.

A községi előljáróság:

Mártonfi Endre s. k.
közs. jegyző.

Juhász György s. k.
közs. bíró.

DITTMÁR-féle lámpa-raktár. Prágai kezyük raktára.

GOLDFAHN árubazárja ZOMBORBAN.

Az árúk túlhalmozottsága és az üzletnek a melléképületbe leendő átköltözése miatt
hatalatlan olcsó árak.

Dús választékú

selyem-, bársony-, pamut-, cérna-szalagok, csipkék, belésszövetek. Legújabb paszomány-, atlasz- és bársonydiszkek, kötőpamut és cérna.

Nagy raktár férfi- és női fehérneműekből.

KIHÁZASÍTÁSI KELENGYÉK.

Derékfűzők, (Mieder), **utazóbőröndök** és **táskák** urak és nők számára.

Napernyők, legyezők, esernyők gazdag vegyességben.

Valódi **amerikai varrógépek** minden szerkezetben 5 évi jótállás mellett.

Valódi **Chinaezüst- és alpacca evő-eszközök** a cs. kir. szab. Berndorf-féle gyárból.

TEA-, KÁVÉ-KÉSZÜLTÉK. — SZIKVIZKÉSZÜLTÉK.

Szélszeti és műszerek, óvszerek gumi és hallólyagból, gumi-párnák, sörvkötők stb. — Látszerek, finom tajtékpipák, szivarszikkák, dohányzó- és szivarozó-szerek, pénz- és dohánytárcák s minden e szakbeli árúk a legjobb minőségben.

PIPERE-, MOSDÓ-, FÉNYŰZÉSI CIKKEK: parfüm, fogszor, rizsapor, hajfestőszesz (Negrin) és mindenféle toalette-tárgyak Treu, Naglisch & Co. gyárból.

Minden néven nevezendő **ALKALMI AJÁNDÉKOK.**

Üzletemet a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok teljes tisztelttel

4-4 **GOLDFAHN SÁNDOR**, kereskedő Zomborban (a főútvonalon).

Minden idenyre alkalmas cikkek.

Valódi amerikai varrógépek.

Gyermekkoscsik. Játékszerek.

Szabadalmazott

PEZSGŐ-KÉSZÜLÉK

(CARPENÉ-féle),

mellyel a szénasav mesterkéltn úton a már elkészített borba beszivattyúztatik

E készülékkel naponta 300 palack pezsgőbor könnyen készíthető.

Közelebbi értesítést ad 5-3

Brückl János

Conegliano-ban (Olaszország).

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásúnak bizonyult köhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Magyar vörös kereszt-egylet sorsjegyek.

Évenként 3 sorsolás. Legközelebbi f. é. július 1-én.

Ezen huzásban 50000 frt főnyeremény,

továbbá egy nyeremény á 5000 frt, 4 á 1000 frt, 10 á 500 frt, 25 á 100 frt, 30 á 50 frt, 52 á 25 frt.

A nyereménysorsoláson kívül törlesztési sorsolás is történik; minden, a törlesztési sorsolásban legkisebb nyereménnyel huzott sorsjegy, tovább játszik a főnyereményre.

Ezen sorsjegyek kaphatók helyben: **Weidinger S. és Zs.** uraknál, valamint minden bank- és váltóháznál az országban. 2-2

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes

ÁSVÁNYVIZEK

kaphatók: **FALCIONE GUSZTÁV** kereskedésében **ZOMBORBAN.**

*-8